

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka v právní věci

žalobce: **M. B.**
zastoupen JUDr. Josefem Kopřivou, advokátem
se sídlem Vodičkova 709/33, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **ředitel Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje**
se sídlem nábreží U Přívozu 122/4, 500 03 Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2019, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2019, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 22 197,75 Kč, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Napadeným rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutí ředitele kanceláře ředitele Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje ve věcech služebního poměru č. j. X ze dne 23. 1. 2019, kterým byl žalobce shledán odpovědným za škodu vzniklou bezpečnostnímu sboru a uložena mu povinnost uhradit škodu ve výši 83 672 Kč. Škodu

měl žalobce způsobit jako velitel družstva, který odpovídal za činnost podřízených příslušníků nstrm. Mgr. L. D., nstrm. D. T. a nstrm. M. R., kteří odstraňovali led z okraje střechy budovy stanice Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje Rychnov nad Kněžnou. Při odstraňování ledu mělo dojít k poškození střešní krytiny a okapu.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal nepravdivost tvrzení žalovaného o tom, že nebyla provedena prohlídka stavu střechy shora před zahájením prací, že se neseznámil se stavem věci a že neprováděl kontrolu postupu prací. Uvedl, že prohlídku střechy a kontrolu prací provedl z koše, do kterého byl umožněn přístup po vyrovnaní příčlí z důvodu výstupu na žebřík a vypnutí motoru výškové techniky AZ 30. Kontrola proběhla v průběhu prací asi třikrát a pokaždé se stejným výsledkem. Střechu žalobce kontroloval při přerušení prací, ale vzhledem k tomu, že se námraza neodstraňovala načisto, nebylo možné jakékoliv poškození odhalit.
3. Není pravdivé ani tvrzení služebního funkcionáře, že žalobce neurčil postup při provádění prací. K dispozici byla výšková technika AZ 30, kterou mohl obsluhovat pouze žalobce, protože je držitelem odborné způsobilosti strojníka. Strojnické osvědčení sice měl i nstrm. R., a to od 11. 11. 2016. Ke škodě na stanici došlo 23. 1. 2017, což znamená, že dotyčný neměl praxi v obsluze AZ 30. Na kurzu s touto technikou nebylo možno pracovat, neboť každý útvar má svoji techniku, proto se musí doškolit na daný typ až na stanici a pak získávat praxi, což nemohl stihnout v tak krátké době. Z tohoto důvodu nebylo možné, aby AZ 30 v této situaci obsluhoval. V té době ani nesloužil v dané směně, jen směnu doplňoval a tak žalobce neměl přehled o tom, jak na tom je s obsluhou techniky. I kdyby měl informaci, že je již strojníkem, nenechal by ho AZ 30 obsluhovat. Strm. R. ostatně ani nebyl po celou dobu prací přítomen, což si mohl správní orgán ověřit.
4. Žalobce osobně nemohl práce z koše se svými kolegy provádět, neboť řídicí stanoviště výškové techniky je dole na hlavním ovládacím stanovišti. To opět potvrzuje, že složení pracovní skupiny bylo nedostačující a proto musel žalobce plnit funkci velitele družstva a zároveň strojníka. Tvrzení služebního funkcionáře, že výškovou techniku AZ 30 mohli obsluhovat strojníci D. S. a M. Š., označil žalobce jako spekulativní. Oba jmenovaní sice byli v tento den uvedeni ve strážní knize jako strojníci, ale měli zcela jiné služební úkoly a nebyli pro obsluhu techniky určeni velitelem čety. To jen potvrzuje, že nebylo možné v určeném složení provádět práce jiným způsobem.
5. K vyjádření služebního funkcionáře, že odstraňování ledu bylo provedeno zcela nevhodnou metodou, žalobce uvedl, že jde o nejběžněji používané nářadí na tuto činnost, kdy k jinému postupu nejsou příslušníci proškoleni, neexistuje na to metodika a není to ani běžnou praxí. Jaké nářadí považuje služební funkcionář za vhodné pro odstraňování námrazy z hliníkové krytiny o síle 0,6 mm, nebylo v odůvodnění rozhodnutí vysloveno.
6. Žalobce namítl, že byly porušeny povinnosti ze strany vedoucích příslušníků, neboť nebyly zajištěny podmínky k výkonu služby. Po konzultaci s odborníkem bylo zjištěno, že v kritických místech mělo být na střeše zabudováno rozmrazování - tepelné kabely a že jediný správný technologický postup měl být rozpouštění teplou vodou - to však nikdo ze zasahujících příslušníků nevěděl a nebyl o tom poučen, proškolen, ani k tomu

vycvičen. O problému namrzání střechy vedoucí příslušníci věděli, ale po celých 7 let problém nikdo neřešil. Žádný odborník bezpečnostního sboru také nestanovil technologický postup při odstraňování námrazy takto citlivé krytiny.

7. Žalobce v průběhu správního řízení žádal o opatření znaleckého posudku, který by poškození střechy objektivně popsal, což služební funkcionář odmítl. Žalobce proto namítal nedostatečně zjištěný skutkový stav. Žalovaný dále zatížil řízení procesní vadou, neboť řízení nebylo řádně zahájeno.
8. Dále žalobce namítal nesrozumitelnost stanovení máry zavinění jednotlivých příslušníků, kteří se podíleli na odstraňování námrazy. To bylo provedeno prostřednictvím průměrného služebního příjmu, a nikoli podle procentuálního vyjádření odpovědnosti, což nelze považovat za zákonné. Přestože žalovaný uznal některé žalobcovy námitky, neovlivnilo to míru odpovědnosti žalobce, což žalobce nepovažuje za objektivní posouzení jednání. Žalovaný neobjasnil, jak se odpovědnost žalobce za ostatní příslušníky družstva promítá do míry zavinění za poškození střechy.
9. Žalovaný uvedl, že odstraňování ledu ze střechy stanice probíhalo v rámci tzv. hospodářských prací. Nešlo tedy o zásah v terénu u mimořádné události. Žalovaný zcela účelově tvrdí, že nebylo dáno nebezpečí z prodlení. K tomu žalobce uvedl, že námraza i s rampouchy ohrožovaly jednotku, protože se nacházely nad výjezdovými vraty do dvora, kde byly i dveře zabudované v jedněch ze sekčních vrat, kterými mohl kdokoli ze zaměstnanců vycházet z garáží na dvůr. Při zásahu tudy mohla vyjíždět technika potřebná k zásahu. Stav střechy byl takový, že se na ní nacházely dlouhé silné rampouchy a na konci střechy se tvořil ledový převis, který vytvořil větší nános ledu a zasahoval až přes okap. Vzhledem k hmotnosti ledu byl tento stav velmi nebezpečný. Žalovaný sice přiznal, že sundávání sněhu a ledu se provádí při nejrizikovějších stavech (školy, školky), ale současně věc zhodnotil tak, že na posuzovanou věc to nemá žádný podstatný vliv.
10. Žalobce nesouhlasil s úvahami žalovaného o tom, že to měl být žalobce, kdo bude hodnotit jemu daný rozkaz, přičemž vedoucí funkcionáři o stavu střechy dlouhodobě věděli. Žalovaný uznal za oprávněnou žalobcovu námitku, že není pravdivé tvrzení služebního funkcionáře o neprovedení prohlídky stavu střechy shora před zahájením prací, o neseznámení se se stavem věci a o neprovádění kontroly postupu prací. To byly jediné konkrétní nedostatky, které byly žalobci vytýkány. Žalovaný však i přesto odpovědnost žalobce dovodil pouze ze skutečnosti, že byl vedoucím příslušníkem. Pokud by měl být v daném případě tento princip uplatněn do důsledků, museli by se na náhradě škodě podílet také nadřízení, kteří úkol uložili, a nejen oni, neboť všichni odpovídají za činnost svých podřízených.
11. Žalobce shrnul, že v předmětné věci nebyl zjištěn skutkový stav, o němž nejsou žádné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí. Žalovaný zatížil rozhodnutí také nesprávným právním posouzením věci. Proto navrhl rozhodnutí žalovaného zrušit.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

12. Žalovaný ve svém vyjádření zrekapituloval průběh prací spočívajících v odstraňování námrazy ze střechy. Dne 22. února 2017 při odtávání zbylé námrazy bylo zjištěno, že v důsledku shora popsaného odstraňování ledu došlo k poškození střešní krytiny a okapu.

Přesah střechy byl zasažen v šíři cca 0,5 m a v délce cca 30 m, dále byl proděravěn okap v délce cca 30 m. Popsané poškození bylo zjištěno velitelem družstva M. B. Žalovaný žalobu nepovažuje za důvodnou a trvá na argumentaci uvedené v odůvodnění napadeného rozhodnutí.

13. Žalovaný uvedl, že počet přidělených pracovníků k prováděnému úkonu byl dostatečný, neboť mohli pracovat pouze 3 příslušníci (jeden jako obsluha výškové techniky a dva v koši). Žalobce mohl sám požádat nadřízeného o dalšího strojníka, což však neučinil. Tvrzení, že na prováděnou činnost neexistuje metodika ani proškolení je sice pravdivé, ale takových činností je více a jednotky je vykonávají. Pro tuto činnost pak obecně platí zásady bezpečnosti práce a pohybu ve výškách. Škála dostupného nářadí byla na stanici rovněž pestřejší, než při zásahu v terénu. Žalovaný k tomu navrhl výslech svědků.
14. Dále žalovaný poukázal na to, že obdobná činnost byla v minulosti prováděna již několikrát. Žádná metodika by nemohla být tak komplexní, aby se podle ní dalo postupovat; stejně jako neexistuje metodika např. na likvidaci obtížného hmyzu, přestože takové zásahy probíhají několikrát ročně. Žalobce mohl požádat o radu či pomoc některého z kolegů, kteří tuto činnost v minulosti provedli; nic takového však neučinil, tedy nejednal s potřebnou obezřetností a nemůže být zbaven odpovědnosti.
15. Přestože bylo na střeše zjištěno poškození i mimo dosah techniky AZ 30, toto nebylo takového rozsahu, aby jím mohlo docházet k protékání vody pod střešní krytinu. Pokud jde o poškození okraje střešní krytiny a okapu, pak z pořízené fotodokumentace vyplývá, že se nejednalo o prohloubeniny, ale o proděravění způsobené hroty hasičských seker. O posouzení rozsahu poškození a určení předpokládané výše škody byl požádán výrobce střechy, jehož odborné vyjádření je součástí spisu. V průběhu řízení nikdo z povinných k tomu nevznesl námitky. Požadavek na vypracování znaleckého posudku se tak jevil jako nadbytečný. Žalobce mohl též nechat zpracovat znalecký posudek na vlastní náklady a jím v řízení argumentovat. Žalovaný navrhovaný důkaz znaleckým posudkem proto neopomenul a důvody pro zvolený postup vysvětlil v odůvodnění svého rozhodnutí.
16. Pokud jde o zahájení řízení, pak žalovaný odkázal na § 178 odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru, který stanoví, že řízení je zahájeno dnem, kdy služební funkcionář učiní první úkon vůči účastníku, jestliže se zahajuje řízení z podnětu bezpečnostního sboru. Jiný formální požadavek zákon nestanoví, tedy řízení může být zahájeno i ústně. První úkon ve věci učinil služební funkcionář dne 10. 10. 2017, č.j. X.
17. Ke zkrácení procesních práv žalobce při jednáních škodní a náhradové komise nemohlo dojít. Žalobce se spolu s dalšími povinnými k věci písemně vyjádřil ještě před jednáním škodní komise územního odboru Rychnov nad Kněžnou. Obecně přitom platí, viz pokyn č. 39/2017 SIAŘ KŘ ze dne 24. dubna 2017, že příslušníci a zaměstnanci HZS Královéhradeckého kraje, u nichž se předpokládá odpovědnost za vznik škody, jsou zváni na jednání komisi k podání vysvětlení pouze tehdy, pokud to vyžaduje řádné vyšetření škodní události. Náhradová komise přitom nevedla řízení o náhradě škody, jak mylně tvrdí žalobce, ale pouze posoudila postoupený spisový materiál předložený jí k posouzení škodní komisi a doporučila služebnímu funkcionáři jak ve věci rozhodnout. Žalovaný v popsáném postupu škodní a náhradové komise, jakož i postupu služebního funkcionáře, nespatřuje žádnou zmatečnost.

18. Podle ustanovení § 95 odst. 3 zákona o služebním poměru se výše náhrady škody určí s přihlédnutím k míře zavinění příslušníka. Výše náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout čtyřapůlnásobek jeho průměrného měsíčního služebního příjmu dosahovaného před porušením povinností, kterým příslušník škodu způsobil. Na rozdíl od žalobcem zmíněného ustanovení § 96 zákona o služebním poměru, není v tomto případě stanoven konkrétní postup jak určit společný podíl na náhradě škody. Jediným korektivem je zde stanovení maximální hranice v rozsahu čtyřapůlnásobku průměrného měsíčního služebního příjmu odpovědného příslušníka. Je tak na úvaze služebního funkcionáře, zda po konkrétním vyhodnocení míry (intenzity) zavinění odpovědného příslušníka určí jeho povinnost k náhradě škody až na hranici čtyřapůlnásobku průměrného měsíčního příjmu nebo ji stanoví v menším rozsahu. V posuzovaném případě pak byla míra odpovědnosti žalobce za jím zaviněnou škodu s přihlédnutím ke všem okolnostem případu určena cca v polovině zákonné hranice stanovené pro maximálně možnou výši náhrady škody z nedbalosti.
19. Odstraňování ledu ze střechy stanice skutečně probíhalo v rámci tzv. hospodářských prací a ne v podmínkách výjezdu, tj. nikoliv na veřejném prostranství, kde se může pohybovat větší množství osob, jimž by bezprostředním neprovedením zásahu hrozil vznik újmy. V uzavřeném areálu stanice je navíc možné přijmout okamžitá a účinná opatření, aby žádná z přítomných osob nebyla přímo ohrožena možným pádem námrazy ze střechy. Příslušní služební funkcionáři tedy v tomto ohledu konali v souladu s prevenční povinností.
20. Žalobce nijak neobjasnil, proč by bylo odmítnutí rozkazu v podmínkách Hasičského záchranného sboru „malou sebevraždou“. Neuvedl ani jediný příklad, kterým by toto své radikální vyjádření věcně podpořil. Rovněž neuvedl důvod, proč nepožádal o písemné vydání rozkazu k odstranění ledu, pokud se domníval, že úkol byl vydán ve zřejmém rozporu s právním předpisem, případně mu neměl být vůbec zadán.
21. Z uvedených důvodů žalobce navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Replika žalobce

22. V replice k vyjádření žalovaného následně žalobce uvedl, že nenamítal nedostatky příslušníků ve skupině, ale především absenci dalšího strojníka, který by mohl pracovat s AZ 30, aby sám žalobce mohl být v koši a provádět práci. Jednalo se o riskantní činnost a žalobce musel obsluhovat techniku. Tvrzení žalovaného, že žalobce mylně uvádí nepřítomnost nstržm. R. po celou dobu prací, je nepravdivé.
23. Tvrzení služebního funkcionáře, že výškovou techniku AZ 30 mohli obsluhovat strojníci D. S. a M. Š., označil žalobce za spekulativní. Oba jmenovaní sice byli v tento den uvedeni ve strážní knize jako strojníci, ale měli zcela jiné služební úkoly a nebyli pro obsluhu techniky určeni velitelem čety. Vyčítaný stav nebyl důsledkem laxního přístupu žalobce, ale nesprávného rozhodnutí nadřízených. Z vyjádření žalovaného pak není zřejmé, jak dospěl k závěru, že činnost svěřené skupiny žalobce řádně nekontroloval.
24. Žalovaný konstatoval, že odstraňování námrazy probíhalo v podmínkách samotné stanice, a proto byla k dispozici pestřejší škála dostupného nářadí než v terénu. Neuvedl však, jaké nářadí mělo být tedy použito. Odstranění námrazy za pomoci teplé vody nebylo možné v daných podmínkách provádět, to by mohla snad jen specializovaná a dobře vybavená firma. Toto řešení bylo v dané situaci technicky nemožné.

25. Žalovaný tvrdil, že prvním úkonem, který byl služebním funkcionářem vůči žalobci učiněn, bylo zahájení řízení písemností č. j. X ze dne 10. října 2017. Přitom náhradová komise již škodu projednávala ještě před zahájením řízení a ve zprávě ze dne 15. 5. 2017 zkonstatovala, že za škodu odpovídá žalobce. Písemností č. j. X ze dne 4. 8. 2017 podepsanou předsedou náhradové komise, který zjevně nebyl pověřen řízením ve věcech služebního poměru, bylo žalobci sděleno následující: „*Jako účastníku řízení Vám oznamuji, že náhradová komise HZS Královéhradeckého kraje dne 27. července 2017 ukončila šetření škodní události – poškození střechy stanice Rychnov nad Kněžnou dne 23. ledna 2017 a navrhl služebnímu funkcionáři uplatnit vůči Vám nárok na náhradu škody ve výši nákladů 2 násobku vašeho průměrného hrubého služebního příjmu ke dni vzniku škody.*“ Následovalo poučení o procesních právech. Odpovědnost za škodu se nepochybně zjišťuje v řízení ve věcech služebního poměru a nikoli mimo něj. Skutečnost, že náhradová komise postupovala podle služebního předpisu ředitele, nic nemění o pravidlech správního řízení.

V. Ústní jednání a posouzení věci krajským soudem

26. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Po prostudování správního spisu dospěl soud k níže uvedeným skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž při tom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného.

27. Soud k projednání věci nařídil jednání na den 25. srpna 2021. Zástupce žalobce odkázal na písemné vyhotovení žaloby a repliky, kde již vznesl veškeré námitky proti napadenému rozhodnutí. Zástupce žalovaného rovněž odkázal na písemné vyhotovení vyjádření; uvedl, že na návrhu na výsledk dvou svědků, kteří by se měli vyjádřit k zadání pracovního úkolu, již netrvá. Žádný z účastníků neměl další důkazní návrhy. Zástupce žalobce v závěrečné řeči zopakoval námitky vznesené v žalobě. Připomněl, že práce spočívající v odstraňování ledu ze střechy probíhaly již v přechozích sedmi letech a v projednávané věci nebylo dostatečně zjištěno, které poškození střechy bylo přičitatelné právě ke dni, kdy odstraňovala led pracovní skupina pod velením žalobce. Žalovaný za tímto účelem nenechal zpracovat znalecký posudek, ačkoli to žalobce navrhoval. Zástupce žalovaného závěrem uvedl, že z fotodokumentace bylo zřejmé, která poškození jsou „čerstvá“; nikdo jiný během zimy na střeše práce neprováděl, tedy z toho dovozuje, že poškození byla způsobena právě dne 23. 1. 2017. Znalecký posudek nepovažoval žalovaný za nezbytný, neboť disponoval fakturou na opravu střechy, což byl dostatečný důkaz o výši škody.

28. Ze správního spisu soud ověřil, že dne 15. 5. 2017 sepsala škodní komise územního odboru Rychnov nad Kněžnou protokol o škodní události, ve kterém uzavřela, že za škodu odpovídají nstržm. Mgr. D. 65 %, nstržm. R. 25 %, nstržm. T. 10 %. Dne 7. 8. 2017 převzal žalobce oznámení o výsledku šetření komise a o jejím návrhu uplatnit vůči němu náhradu škody. Dne 10. 10. 2017 bylo zástupci žalobce zasláno oznámení o zahájení řízení ve věcech služebního poměru, spolu s informací o konání ústního jednání dne 26. 10. 2017, kterého se žalobce zúčastnil. Ve spisu je založena dále informace, že ke dni 23. 1. 2017 byli k obsluze stroje AZ 30 oprávněni M. B., D. S., M. Š., M. R.

29. Při ústním jednání správního orgánu dne 26. 10. 2017 byl vyslechnut jako svědek ppor. Bc. M. K., který pověřil skupinu pracovníků úkolem odstraňování ledového převisu

z okapů střechy. K práci přidělil stroj AZ 30, potřebný počet pracovníků a úkolem pověřil žalobce. Dále sdělil, že převisy se odstraňovaly každý rok, ale přesný postup stanoven není, využívají se různé pomůcky podle síly ledu. Svědek uvedl, že lze použít klasickou ruční hasičskou sekeru, či menší páčidla s ostrým koncem. Vzhledem k výši ledu a jeho narůstání bylo již dne 23. 1. 2017 správné nařídit odstranění převisu; svědek uvedl, že sice nešlo o jednání v tísní, ale není schopen posoudit, zda by okap vydržel do dalšího dne. Docházelo k tomu, že led postupoval po budově směrem k výjezdovým vratům a až k nim se tvořily rampouchy.

30. Ve správním spisu je též založena fotodokumentace poškození střechy. Po jejím obdržení žádal žalobce zpracování znaleckého posudku, neboť jeho zástupce nebyl u pořizování fotografií přítomen; fotografie nelze považovat za objektivní, jedná se ve většině případů o staré záseky, které nemohly být způsobeny při předmětné události. Dále je ve spisu založen soupis průměrných příjmů účastníků prací a vyúčtování opravy střechy. K tomu žalobce žádal informaci (provedení důkazu) o výběru firmy k opravě střechy a o rozsahu prací. Rovněž k tomu požadoval znalecký posudek, tj. zda byla oprava provedena v nezbytném rozsahu a za cenu obvyklou.
31. Do spisu byla založena informace o zakázce malého rozsahu přidělené konkrétnímu dodavateli a informace o výměně poškozené střešní krytiny v rozsahu 390 m².
32. Dne 23. 1. 2019 vydal ředitel kanceláře krajského ředitele ve věcech služebního poměru rozhodnutí, jímž rozhodl o odpovědnosti žalobce za škodu s tím, že odpovídá částce 83 672 Kč. Po odvolání žalobce následně žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím, které je předmětem soudního přezkumu.
33. Dle odst. 1 ust. § 95 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru, příslušník odpovídá bezpečnostnímu sboru za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním. Dle odst. 2 je příslušník povinen uhradit bezpečnostnímu sboru skutečnou škodu v penězích nebo uvedením věci do předešlého stavu, jestliže s tím služební funkcionář souhlasí. Výše škody na věci se určí podle ceny věci v době poškození nebo ztráty. Dle odst. 3 se výše náhrady škody určí s přihlédnutím k míře zavinění příslušníka. Výše náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout čtyřapůlnásobek jeho průměrného měsíčního služebního příjmu (dále jen "průměrný služební příjem") dosahovaného před porušením povinnosti, kterým příslušník způsobil škodu.
34. Podle § 180 odst. 1 služebního zákona služební funkcionář je povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí.
35. Krajský soud se nejprve zabýval formálními náležitostmi vedení správního řízení, neboť žalobce namítal, že toto nebylo řádně zahájeno. Ze správního spisu je patrné, že oznámení o zahájení řízení bylo zasláno zástupci žalobce dne 10. 10. 2017. Pokud jde o jednání škodní komise, toto lze nahlížet jako zjišťování podkladů pro to, zda je na místě správní řízení zahájit či nikoli. Žalobce nebyl nikterak zkrácen na svých právech v průběhu správního řízení, neboť byl seznámen s podklady, mohl se účastnit ústního jednání a navrhopvat důkazy (což vše činil). V podrobnostech lze odkázat na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 6 Ad 11/2013-29 ze dne 29. března 2017, který se zabývá prvním úkonem v řízení, absencí zákonem určené formy, avšak připomíná, že jej musí učinit služební funkcionář. Této žalobní námitce proto soud nepřisvědčil.

36. Zdejší krajský soud nicméně již nemůže aprobovat postup, jakým služební funkcionář postupoval při zjištění výše škody, příčinné souvislosti a tím pádem shledání odpovědnosti jednotlivých pracovníků. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2013, č. j. 3 Ads 127/2012 – 17, při rozhodování o náhradě škody podle § 95 a násl. zákona o služebním poměru nepostačí prosté konstatování porušení povinnosti příslušníka bezpečnostního sboru. Namítne-li příslušník bezpečnostního sboru, že vlivem další okolnosti byla přerušena příčinná souvislost mezi jeho jednáním a vznikem škody, je služební funkcionář povinen se touto námitkou zabývat. Tak tomu bylo i v právě projednávaném případě, neboť žalobce již v průběhu správního řízení požadoval přesné sdělení o výši škody – respektive o ceně opravy vztahující se k části střechy, k jejímuž poškození mohlo dojít dne 23. 1. 2017.
37. V napadeném rozhodnutí žalovaný uvedl, že míra zavinění byla určena ve výši dvojnásobku průměrných měsíčních služebních příjmů. Výsledný rozdíl v konkrétních částkách plyne z toho, že žalobce jako velitel družstva dosahuje vyšších příjmů. Krajský soud k tomu uvádí, že míra odpovědnosti musí být předně určena co do rozsahu skutečného podílu na škodě, teprve následně redukována na zákonnou hranici 4,5 násobku měsíčního příjmu. Pokud tedy žalovaný kalkuloval se škodou ve výši 583 461 Kč, měl určit, které poškození vzniklo dne 23. 1. 2017 a kterým pracovníkem bylo způsobeno, resp. tyto hranice dále regulovat podle míry účasti na prováděné práci.
38. Postup zvolený žalovaným nereфлекtuje skutečný podíl na způsobené škodě, ale působí spíše jako forma „trestu“, kdy po úvahách o míře odpovědnosti uvnitř týmu (velitel odpovědný za pracovníky), o prvo-provinění žalobce, žalovaný přistoupil k dvojnásobku průměrného příjmu u dvou pracovníků. Zde je vhodné připomenout, že uložená povinnost nahradit škodu způsobenou na majetku státu není kázeňským trestem, ale důsledkem odpovědnosti za škodu dle § 95 služebního zákona (srov. obdobně rozsudek NSS z 24. 8. 2017, čj. 7 As 236/2017-36).
39. Již v rozsudku ze dne 20. 3. 2008, sp. zn. 25 Cdo 1437/2006, Nejvyšší soud vyložil, že o vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li škoda následkem porušení právní povinnosti škůdce či právem kvalifikované okolnosti, tedy je-li jeho jednání a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku, a tudíž je-li doloženo, že nebyť protiprávního úkonu (škodné události), ke škodě by nedošlo. Byla-li příčinou vzniku škody jiná skutečnost, odpovědnost za škodu nenastává; příčinou škody může být jen ta okolnost, bez jejíž existence by škodný následek nevznikl. Žalovaný zde však bez dalšího jako výši škody určil cenu za opravu veškerých poškození na střeše, přičemž minimálně u některých poškození chybí příčinná souvislost (jako základní znak odpovědnosti za škodu). Částka určená žalovaným za výši škody nerozlišovala v nápravě poškození způsobených pravděpodobně dne 23. 1. 2017 a starších. Tímto postupem proto mohlo dojít k tomu, že pracovníci (mezi něž patřil i žalobce), hradili opravu střechy v rozsahu, za který neodpovídají, neboť poškození nemohlo vzniknout při jejich činnosti. Žalovaný tak nepostupoval podle výše citovaného ustanovení § 95 odst. 1 a 2 zákona o služebním poměru, které hovoří jednak o zaviněném porušení povinností, a jednak o náhradě skutečné škody. Pracovníkům přičetl k tíži (bez prokazování zavinění) celou opravu střechy.
40. Pokud jde o další žalobní námitky – tedy že na pracovní úkol bylo vysláno málo pracovníků, chyběla metodika a byl zvolen jediný vhodný způsob provádění činnosti – tyto se svou podstatou týkají spíše povahy rozkazu a reakce žalobce na něj. Ze

skutkového stavu zjištěného správními orgány plyne, že u žalobce bylo dovozováno porušení povinnosti stanovené v § 45 odst. 1 písm. h) zákona o služebním poměru (ohlašovat vedoucímu příslušníkovi závady a nedostatky, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby). Přestože porušení povinnosti je jednou z náležitostí vzniku odpovědnosti za škodu, není zdaleka jedinou – jak již soud výše vyložil. Nad to lze doplnit, že ze správního spisu vyplynulo, že k obdobné pracovní činnosti docházelo pravidelně, s vědomím nadřízených pracovníků, kteří tento úkol vždy při jeho potřebě uložili k provedení. Lze se tak přiklonit k názoru žalobce, že nebyl dán prostor pro ohlašování závad a nedostatků v takové míře, aby žalobce mohl odmítnout provést činnost, která byla již dříve prováděna. Rovněž při výsledku svědka před správním orgánem bylo zjištěno, že zvolený postup byl vhodný a například polévání horkou vodou by v tomto případě nemělo význam. Žalovaný měl proto důsledněji zdůvodnit, v čem spatřuje porušení povinnosti žalobce, bez něhož by ke škodě nedošlo.

41. Krajský soud v Hradci Králové zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrací k dalšímu řízení, a to v souladu s ust. § 78 odst. 1 a 4 s.ř.s., když po přezkoumání a projednání věci dospěl k závěru, že v daném případě nebyl zjištěn dostatečně skutkový stav věci. Z průběhu správního spisu plyne, že věc poškozené střechy stanice byla sborem šetřena prakticky cca měsíc poté, co došlo k odstraňování námraz pracovní četou. Z průběhu spisu je rovněž nepochybné, že ohledáním stavu střechy bylo zjištěno i další poškození, i když méně závažné, a to staršího data, neboť se nalézalo v místech, kam žalobcem (a dalšími pracovníky) použitá technika nedosáhla. Za takového stavu měl být pro objektivní zjištění odpovědnosti pracovníků, kteří zásah vykonávali, pořízen navrhovaný znalecký posudek, který by jakékoliv pochybnosti o možném rozsahu a době poškození střechy vyvrátil.
42. Soud pak nemohl přehlédnout ani fakt, že s ohledem na to, že k obdobným zásahům docházelo na místě častěji, lze pochybovat o technické správnosti vybavení střechy, neboť podobné nedostatky by se běžně na zastřešení objevovat neměly. V uvedené věci tak dle přesvědčení soudu došlo k vadě řízení spočívající v nedostatečně zjištěném stavu věci, který mohl vést k nesprávnému závěru o odpovědnosti pracovníků. Krajský soud nepovažoval za nutné provádět dokazování přímo před soudem, neboť zjištění skutkového stavu věci náleží správnímu orgánu, resp. služebnímu funkcionáři, jehož činnost soud nenahrazuje.

V. Závěr a náklady řízení

43. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobou napadené rozhodnutí žalovaného zrušil (§ 78 odst. 1 s.ř.s.) pro nedostatečně zjištěný stav věci. Soud věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.), v němž vezme žalovaný v úvahu výtky vznesené soudem a znovu ve věci rozhodne.
44. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný žalobce účtoval náklady řízení spočívající v uhrazeném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč a v právním zastoupení. Soud přiznal zástupci žalobce odměnu za 4 úkony, neboť všechny zhodnotil jako potřebné pro hájení práv žalobce. Šlo o úkony převzetí zastoupení, sepsání žaloby, replika, účast na jednání u soudu. Za 4 úkony právní služby náleží dle vyhlášky č. 177/1995 Sb., advokátní tarif, dle § 11 odst. 1 písm. a), d), g), dle § 9 odst. 4 ve spojení s § 7 bod 5 částka 4 x 3 100,- Kč, dle § 13 odst. 4 náleží 4 x 300,- Kč režijního paušálu. Advokátovi náleží též náhrada nákladů za proměškaný čas (cesta na

jednání soudu 25. 8. 2021 a zpět při délce cesty 8 půlhodin), celkem 800 Kč dle § 14 odst. 1 písm. a) vyhlášky. Dále náleží náhrada cestovních výdajů (celková vzdálenost HK-Praha a zpět 248 km), které advokát doložil technickým průkazem vozidla (průměrná spotřeba 9,9 l/100 km, amortizace 4,40 Kč, cena benzínu 27,80 Kč/l), celkem jde o cestovné ve výši 1 773,75 Kč. K výše uvedené odměně náleží advokátovi rovněž 21 % DPH, jehož je plátcem, a to v částce 3.024,- Kč. Celková částka náhrady nákladů řízení tedy činí 22 197,75 Kč, kterou zaplatí žalovaný k rukám zástupce žalobce do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 31. srpen 2021

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu